

Stimulansz

Casusboekje Inburgering

Bied mensen
toekomstperspectief
binnen de regels
van de wet met
De Omgekeerde Toets.

Voorwoord

In 2022 treedt de nieuwe inburgeringswet in werking. De regie over inburgering komt bij de gemeente te liggen in plaats van de inburgeraar. Dat is een goede zaak. Gemeenten kunnen trajecten voor inburgering en werk beter op elkaar afstemmen en zo meer rekening houden met de mogelijkheden van inburgeraars.

benut speelruimte

Ook al liggen de contouren van de nieuwe wet grotendeels vast, het aandeel van gemeenten biedt gelukkig voldoende ruimte voor maatwerk en lokale accenten. Mijn suggestie aan gemeenten zou daarom zijn: benut die speelruimte en wees creatief in het zoeken naar oplossingen! Het gaat erom dat uw gemeente een integraal inburgeringsplan opstelt, waarbij het effect voor de inburgeraar voorop staat. Dat helpt wanneer de verschillende wetten verschillende oplossingen voorstaan.

verbind wettelijke taken

In mijn optiek betekent integraliteit niet zozeer dat je letterlijk uitgaat van de wet, maar van wat de burger daadwerkelijk nodig heeft om mee te kunnen doen. In dit boekje zijn voorbeelden daarvan opgenomen. Het zou een gemiste kans zijn als gemeenten de doelen die ze zich stellen in de brede samenleving, loslaten voor de doelgroep nieuwkomers. Benader daarom de taken op het gebied van inburgering niet als een apart project, maar maak slimme verbindingen met andere wettelijke taken.

zoek draagvlak

Om dit voor elkaar te krijgen is draagvlak nodig. Ten eerste binnen de eigen organisatie en bij andere betrokkenen bij de inburgering zoals

Vluchtelingenwerk en taalscholen. Maar vooral bij de inburgeraars zelf!

Ga uit van de mogelijkheden en wensen van statushouders en tuig niet een nieuw circuit op. Zorg ervoor dat iedere betrokkene binnen de gemeente doordrongen is van de urgentie van een goede aanpak voor deze doelgroep. En leg daarvoor de verbinding met de andere terreinen in het sociaal domein.

ontwikkel een visie

Het ambitieniveau (wanneer zijn we tevreden met het resultaat?) is een beleidskeuze van gemeenten zelf. De invulling van de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) kan desgewenst worden afgestemd op de vraagzijde van de regionale arbeidsmarkt. Vind je dat mensen eerst taalniveau B1 moeten hebben, of kunnen ze met een wat minder hoog niveau alvast aan de slag in werkvloertrajecten? Hoe rigide ga je als gemeente om met termijnen? Mogen nieuwkomers zich, ook als het ietsje langer duurt, ontplooien op de Nederlandse arbeidsmarkt? Of moeten zij zo snel mogelijk instromen in werk en uit de uitkering? Bied je voor een grotere slagingskans misschien nog iets extra's aan opleiding, indien nodig? Over zulke vragen moeten gemeenten en gemeenteraden eerst echt goed nadenken. Als een brede visie op inburgering, integratie en inclusiviteit duidelijk is, maakt dat het makkelijker de opdrachten in te vullen die de wet stelt en optimaal gebruik te maken van de beleidsvrijheid. Dit casusboekje van Stimulansz beoogt een bijdrage te leveren aan dit denkproces en daagt u uit binnen de lijntjes van de wet te kleuren.

Gerrit van Romunde

Strategisch adviseur sociaal domein

Gerrit helpt gemeenten met het realiseren van een helder inburgeringsbeleid.

Neem voor vrijblijvend advies gerust [contact](#) met hem op.

Stimulansz

Inhoud

Voorwoord

Inleiding Hoe werkt De Omgekeerde

Toets?

casus 1 voorkomen of handhaven?

casus 2 schulden staan inburgering in de weg **casus 3** afschalen

of belemmeringen verhelpen?

casus 4 motivatie (h)erkennen **casus 5**

participeren of inburgeren?

Om rekening mee te houden

Colofon

Over Stimulansz

Inleiding

De Wet inburgering 2021 komt eraan! Vanaf 2022 krijgen gemeenten de verantwoordelijkheid inburgeraars te begeleiden en te ondersteunen in hun inburgeringstraject. Als gemeente kunt u zich daar nu al op voorbereiden. En Stimulansz helpt u daarbij. Met dit 'light' casusboekje nemen we vast een voorschot op de taken en dilemma's die op u afkomen. We zetten u aan het denken over hoe u met deze nieuwe taken kunt omgaan. En we laten u zien dat er met De Omgekeerde Toets ©* binnen de regels van de wet voldoende mogelijkheden zijn om mensen een toekomstperspectief te bieden.

integraal werken

Met De Omgekeerde Toets introduceert Stimulansz een heel andere manier van kijken. Een manier die eigenlijk zo vanzelfsprekend is dat u, als u het principe eenmaal doorhebt, denkt: logisch, zo moet het! Zo is de wet bedoeld! Ook geeft De Omgekeerde Toets een nieuwe betekenis aan het begrip integraal werken. Door gebruik te maken van De Omgekeerde Toets ziet u namelijk de mogelijkheden van de Wet inburgering 2021 voor uw gemeente, ook in combinatie met andere domeinen in het sociaal domein. Het belangrijkste doel voor ogen is hierbij: de inburgeraar zo goed mogelijk begeleiden en ondersteunen.

5 casussen

In dit casusboekje leggen we eerst uit hoe De Omgekeerde Toets werkt en daarna passen we het principe toe op 5 casussen waarbij inburgering centraal staat. Deze casussen zijn representatief voor de uitdagingen waar inburgeraars en consulenten inburgering in het sociaal domein zoal mee te maken krijgen. Bij elke casus doen we u een oplossing à la De Omgekeerde Toets aan de hand.

* De Omgekeerde Toets methodiek is ontwikkeld door Stimulansz, 2016

zelf aan de slag

Dit is een doe-het-zelf-boek voor alle professionals in het sociaal domein. Als u alle verhalen en de bijbehorende oplossingen heeft gelezen, kunt u direct zelf aan de slag met het toepassen van het principe van De Omgekeerde Toets. Waar nodig met [een beetje hulp van ons](#).

meer weten

Wilt u meer weten over inburgering? Kijk [hier](#). Of mail mij: Bibian.Ogier@Stimulansz.nl. Ik vertel u er graag meer over.

Met vriendelijke groet,
Bibian Ogier, Adviseur inburgering en inclusie

Hoe werkt De Omgekeerde Toets?

Voor u als gemeente vormen wetten als de Participatiewet, de Jeugdwet, de Wet inburgering 2021, de Wmo 2015, en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening het uitgangspunt voor uw besluiten.

Maar wat als u de zaak nu eens omkeert? U begint niet bij de letter van de wet, maar bij het doel van de wet. U denkt mee met de inburgeraars over het effect dat zij willen bereiken en kijkt dan of dat past binnen de doelstellingen van de Wet inburgering 2021 en/of andere wetten in het sociaal domein. Vervolgens bekijkt u welke wettelijke instrumenten u heeft om dit doel met en voor de inburgeraar te realiseren. Daarbij biedt de wet vaak meer mogelijkheden dan u denkt. Als u maar weet aan welke ‘knoppen’ u moet draaien om het gewenste effect te realiseren. In 4 stappen komt u bij een oplossing die werkt!

.....

het gewenste effect in 4 stappen

stap 1: het effect

De eerste vraag die u zich stelt, is welk effect wil ik bereiken met de inburgeraar? Of nog beter: welk effect wil de inburgeraar zelf bereiken? Denk met de betrokkenen mee over wat zij willen bereiken en leg de afspraken die u gezamenlijk maakt vast, bijvoorbeeld in een plan van aanpak.

stap 2: de grondwaarde

De tweede vraag die u zich stelt is of het beoogde effect valt onder de grondwaarde van de wet. Met ‘grondwaarde’ bedoelen we de reden dat de wet is geschreven. De artikelen uit

hoe werkt de omgekeerde toets?

die wet zijn de instrumenten waarmee dat doel bereikt kan worden in plaats van een doel op zichzelf!

De grondwaarden staan in het schema op de volgende pagina.

stap 3: is het besluit ethisch te verantwoorden?

De gemaakte afspraken leiden tot een formeel besluit. Bij deze stap wordt de vraag gesteld wat het effect is van het voorgenomen besluit:

- uitwerking op persoon, gezin en omgeving (wat betekent het gewenste effect voor hen?)
- mogelijkheden en vaardigheden (wat kunnen de betrokkenen zelf en wat kan hun netwerk?)
- zuiver in bedoeling (spelen onze eigen normen en waarden een rol?)

stap 4: randvoorwaarden

Bij de laatste stap wordt een formeel besluit genomen op basis van de gemaakte afspraken.

Daarvoor is een set instrumenten beschikbaar (lees: wetsartikelen), met:

- ‘knoppen’ die toegang bieden tot een bepaalde ondersteuning of de toegang juist afsluiten;
- ‘knoppen’ waaraan gedraaid kan worden om meer of minder ondersteuning te bieden en de afspraken die gemeente en burger maken vast te stellen;
- een paar basisprincipes die in beton gegoten zijn. Daar is geen afwijking van mogelijk.

Schema grondwaarden

Wet	Wet inburgering 2021	Wmo 2015	Wgs	Jeugdwet	Participatiewet
-----	----------------------	----------	-----	----------	-----------------

Stimulansz

Basis	<i>Meedoen in de Nederlandse maatschappelijk leven</i>	<i>Meedoen aan het financiële zelfredzaamheid</i>	<i>Ondersteuning bij opgroeien</i>	<i>Gezond en veilig Bestaansminimum landse samenleving</i>
Complementair	<i>Inburgeraars zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor voltooien en organiseren van hun inburgering</i>	<i>Van inwoners wordt verwacht dat zij zelf zoveel mogelijk oplossen gezond en veilig opgroeien</i>	<i>Inwoners moeten in eerste plaats zelf hun financiën regelen worden</i>	<i>Jongeren en hun ouders zijn in eerste plaats verantwoordelijk voor verworven kunnen het halen en het</i>
Bevorderen zelfredzaamheid	<i>Vorbereiden op de Nederlandse maatschappij en arbeidsmarkt</i>	<i>Zo lang mogelijk in eigen leefomgeving</i>	<i>Regie over eigen financiën</i>	<i>Regie over eigen leven</i>
				<i>Bij voorkeur door betaald werk, anders door vrijwilligerswerk of tegenprestatie</i>

casus 1 voorkomen of handhaven?

zonder z-route geen inburgering

amaya komt uit iran en is nu een half jaar in Nederland. Zij kwam naar Nederland met weinig werkervaring en zonder opleiding in het land van herkomst. Ze is een alleenstaande moeder met 2 jonge kinderen van 4 en 6 jaar. Sinds juni 2022 is zij aan het inburgeren in de zelfredzaamheidsroute (Z-route). Uit de brede intake is gebleken

dat Amaya erg gemotiveerd is om deel te nemen aan de Nederlandse samenleving, maar dat zij nog niet zo goed weet hoe zij dit het beste zou kunnen doen.

Het niet-deelnemen aan de participatiecomponent betekent dat Amaya de afspraken in het PIP niet nakomt, waardoor een maatregel of een boete kan volgen. Een maatregel kan neerkomen op een korting van 40% op het inkomen, omdat de gemeentelijke maatregelenverordening deze maatregel voorschrijft. Ook loopt het gehele inburgeringstraject gevaar.

In het Plan Inburgering en Participatie (PIP) zijn met Amaya afspraken gemaakt over de taalcomponent en de participatiecomponent van haar Z-route. De taallessen volgt zij terwijl haar kinderen op school zitten. Voor de participatiecomponent is zij ingeschreven bij een vrijwilligersproject waarbij verschillende vrouwen samen gaan koken. Amaya verschijnt op een voortgangsgesprek met haar consulent inburgering en vertelt dat zij niet kan deelnemen aan dit vrijwilligersproject omdat zij tijdens die uren voor haar kinderen moet zorgen.

De consulent inburgering bespreekt de mogelijkheden van kinderopvang, maar Amaya wil hier niet aan meewerken. Zij heeft het gevoel dat kinderopvang niet goed is voor haar kinderen en vindt het eng om de zorg uit handen te geven. Als Amaya niet voldoet aan de participatiecomponent van de Z-route zal zij niet voldoen aan de inburgeringsplicht omdat zij dan de Z-route niet kan afronden.

casus 1 voorkomen of handhaven?

oplossing omgekeerde toets

1 het effect

Het effect dat Amaya wil bereiken is dat zij het inburgeringstraject succesvol en op tijd afrondt, zodat zij echt kan deelnemen aan de samenleving en op eigen benen kan staan. Maar voor haar kinderen kunnen zorgen is ook belangrijk voor haar. Haar kinderen hebben een lastige tijd achter de rug en zij wil er nu graag voor hen zijn. De consulent wil dat Amaya het inburgeringstraject succesvol doorloopt, waarbij deelname aan de participatiecomponent van de Z-route een essentieel onderdeel is.

Oplossing

Nagaan vanuit gedragswetenschappelijke inzichten en een cultuursensitieve houding waarom Amaya zo bang is voor de kinderopvang en die bezwaren zien weg te nemen. Of het inburgeringstraject en de participatiecomponent zo invullen dat

deze beter te combineren zijn met de zorg voor de kinderen en het taaltraject.

Nederland. Amaya kan bijvoorbeeld een bezoek brengen aan de beoogde opvanglocatie om kennis te maken.

4 randvoorwaarden

Als de consulent inburgering niets doet zal het inburgeringstraject spaak lopen en kunnen uiteindelijk ook boetes van DUO volgen. De gemeente heeft als taak om de voortgang van de inburgering te monitoren en de afspraken in het PIP te handhaven. Als er geen sprake is van verwijtbaarheid is een boete of maatregel niet aan de orde. Niet meewerken aan de participatiecomponent is niet verwijtbaar als rekening wordt gehouden met de gedragscomponenten en de cultuur. De wet biedt bovendien ruimte om een traject op maat te maken, zodat Amaya het taaltraject, de participatiecomponent en de zorg voor de kinderen kan combineren.

grondwaarden van de wet

Het effect dat Amaya en de consulent inburgering willen bereiken is verenigbaar met de grondwaarde van de Wet inburgering 2021: op een zo hoog mogelijk niveau de taal leren én participeren in Nederland.

ethische aspecten

Het is mogelijk om een maatregel of boete op te leggen, maar de vraag is of dit de beste prikkel is om Amaya te motiveren. Een boete of maatregel veroorzaakt ook grote financiële problemen. Het is bekend dat stress over bijvoorbeeld geldzaken kan betekenen dat Amaya zich niet meer kan focussen op het afmaken van het inburgeringstraject.

Het is ook mogelijk om het traject passend te maken, dus een andere participatiecomponent voor te stellen die te combineren is met de schooltijden van de kinderen. Wellicht is het ook wenselijk om Amaya inzichten te geven in de veiligheid en kwaliteit van de kinderopvang in

casus 2 schulden staan inburgering in de weg

gebrek aan focus door stress

Hasan uit syrië woont sinds 2 jaar in Nederland, samen met zijn vrouw en 2 kinderen van 2 en 5 jaar oud. Hasan is sinds januari 2019 aan het inburgeren en valt dus onder de Wet inburgering 2013. Zijn vrouw is om medische redenen ontheven van de inburgeringsplicht. Hasan heeft meerdere schulden, waaronder een leenbijstand vanwege inrichtingskosten. Hij heeft niet voldaan aan de voorwaarden die aan deze leenbijstand zijn verbonden, daarom wordt de leenbijstand teruggevorderd. Hasan moet maandelijks aflossen op de vordering van de gemeente, waardoor hij maar 95% van de bijstandsnorm te besteden heeft. Vanwege zijn lage inkomen en door onbekendheid met het Nederlandse systeem raakt hij steeds dieper in de schulden. Het laatste half jaar gaat het beter: er zijn geen nieuwe schulden meer ontstaan.

Hasan ervaart veel stress door zijn schulden. Hij staat ingeschreven bij een taalschool en wil graag de Nederlandse lessen blijven volgen. Door de stress kan hij zich echter niet goed concentreren en focussen op de opleiding. Het lijkt daardoor alsof hij niet gemotiveerd is. De taalschool geeft aan dat hij zich onvoldoende inspant om het examen te halen. Als Hasan zijn inburgering niet goed afrondt, kan hij een boete krijgen en moet hij zijn studielening terugbetalen aan DUO. Daarnaast kan dit gevolgen hebben voor zijn verblijfsvergunning.

Hasan heeft zich gemeld voor schuldhelpverlening, maar hij heeft te horen gekregen dat de gemeente niet akkoord wil gaan met een voorstel tegen finale kwijting voor de terugvordering van de leenbijstand.

Hasan ziet door de bomen het bos niet meer. De schulden staan zijn inburgering in de weg. Ondanks het feit dat hij zijn vaste lasten het afgelopen half jaar wel heeft betaald, overweegt hij beschermingsbewind aan te vragen. Hij is niet opgewassen tegen de schuldeisers en dreigt steeds verder in de problemen te raken.

casus 2 schulden staan inburgering in de weg

oplossing omgekeerde toets

1 het effect

Hasan vindt het belangrijk om voor zijn gezin te zorgen en een goed voorbeeld voor zijn kinderen te zijn. Hij wil daarom graag werken en financieel onafhankelijk zijn. Voor het gezin is het belangrijk dat ook de kinderen kunnen meedoen en er dus geld is voor sport, een schoolreisje of andere zaken die zij nodig hebben om niet buiten de boot te vallen.

2 grondwaarden van de wet

De situatie van Hasan heeft betrekking op verschillende (grondwaarden van) wetten. Er zijn zorgen op het gebied van financiën, participatie, inburgering en jeugd. De grondwaarde van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening is het ondersteunen van mensen bij financiële zelfredzaamheid. Hasan heeft de capaciteiten om zijn financiën zelf te beheren, maar heeft nog onvoldoende kennis van de Nederlandse wet- en regelgeving. Door de geldzorgen en faalervaringen heeft hij geen vertrouwen meer in zijn eigen capaciteiten. De grondwaarde van de

3 ethische aspecten

Als Hasan schulden houdt is de kans groot dat hij zijn inburgeringstraject niet succesvol afrondt. Dit kan gevolgen hebben voor zijn kans op werk. Daardoor blijft hij mogelijk langer in de uitkering. Verder kan het nietsuccesvol afronden van het inburgeringstraject invloed hebben op zijn verblijfsvergunning.

Gebeurt er niets, dan zal de totale schuldenlast verder oplopen. Er zullen incassokosten bijkomen en Hasan zal het ene gat met het andere gat moeten vullen. Het niet-succesvol afronden van het inburgeringstraject heeft daarnaast ook nog financiële gevolgen. Hasan overweegt beschermingsbewind aan te vragen. Een lichtere vorm van ondersteuning zou ook kunnen volstaan, maar als de schulden daadwerkelijk niet geregeld kunnen worden is dit helaas wel noodzakelijk om de situatie enigszins te stabiliseren.

Hasans financiële zorgen leiden niet tot een stabiele thuissituatie voor zijn kinderen. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat kinderen die opgroeien in armoede minder ontwikkelkansen hebben.

4 randvoorwaarden

Op dit moment staan de schulden, door de stress die zij opleveren, de inburgering in de weg. Het is dus belangrijk dat Hasans schulden eerst geregeld worden. Hierdoor zal hij minder geldstress ervaren, waardoor hij niet meer belemmerd wordt in zijn inburgeringstraject en een toekomst in Nederland kan opbouwen. De gemeente is bevoegd om (gedeeltelijk) af te zien van terugbetaling van de leenbijstand. Dit zou kunnen worden ingezet om goede

. . . schuldhulpverlening mogelijk te maken, maar het hoeft niet.

casus 3 afschalen of belemmeringen verhelpen?

geen

Een schuldregelingstraject starten voor Hasan en zijn vrouw. De familie budgetbeheer geven voor de betaling van hun vaste lasten en een budgetcoach om hen financiële vaardigheden aan te leren, met name in het Nederlandse systeem.

Wet inburgering speelt hier ook: het zo snel mogelijk integreren in de Nederlandse maatschappij. De grondwaarde van de Jeugdwet is veilig en gezond opgroeien, wat in deze casus ook van belang is.

Naar inhoudsopgave

geschikte studieplek

pablo is als gezinsmigrant naar Nederland gekomen. Hij komt uit Colombia en is getrouwd met een Nederlandse vrouw. Pablo volgt de B1-route van het inburgeringstraject en heeft zelf gezorgd dat hij ingeschreven staat bij een taalschool waar hij Nederlandse les volgt. Hij betaalt deze lessen vanuit een DUO-lening. Tijdens een voortgangsgesprek met de gemeente geeft hij aan dat hij het taalniveau B1 wat hoog vindt en dat hij graag zou willen afschalen naar niveau A2.

Stimulansz

1

De consulent inburgering verbaast zich over deze wens, aangezien Pablo vanuit zijn leerbaarheidstoets een groot leervermogen heeft laten zien en hij tot nu toe weinig moeite leek te hebben met de taallessen. De consulent merkt ook dat het Nederlands van Pablo juist vooruit is gegaan sinds het vorige voortgangsgesprek.

Pablo voldoet wel aan de voorwaarden om af te schalen. Hij heeft 600 uur taallessen gevolgd. Na contact met de taalschool blijkt dat hij voldoende inzet heeft getoond tijdens deze taallessen. De taalschool geeft wel aan dat hij de laatste paar weken wat minder fanatiek is dan de periode ervoor. Hij heeft thuis minder oefeningen gemaakt. Pablo heeft de ambitie om te solliciteren voor een baan als beveiligers op een universiteit waarbij hij taalniveau B1 nodig heeft.

Tijdens het voortgangsgesprek blijkt ook waarom Pablo wil afschalen. Zijn resultaten zijn de laatste weken achteruitgegaan. Zijn vrouw is thuis gaan werken en heeft de hele dag door telefoongesprekken. Hierdoor heeft Pablo geen geschikte studeerplek meer en heeft hij zelf het gevoel dat hij daardoor niveau B1 niet meer binnen de termijn kan halen. Hij vreest de financiële gevolgen hiervan. Hij wil zijn vrouw niet nog meer tot (financiële) last zijn. Dat schaadt zijn zelfvertrouwen.

casus 3 afschalen of belemmeringen verhelpen

oplossing omgekeerde toets

1 het effect

Pablo wil graag solliciteren voor een baan als beveiligers. Voor deze baan heeft hij taalniveau B1 nodig. Hij wil echter ook binnen de inburgeringstermijn zijn inburgering afronden, omdat hij anders bang is dat hij te lang financieel afhankelijk blijft van zijn vrouw. De consulent inburgering wil ervoor zorgen dat Pablo een zo hoog mogelijk taalniveau bereikt om zijn kansen op de arbeidsmarkt te vergroten.

2 grondwaarden van de wet

Wat Pablo en de consulent willen past binnen de grondwaarden van de Wet inburgering 2021: zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren op het hoogst haalbare niveau, richting werk worden geactiveerd en volwaardig aan de Nederlandse samenleving deelnemen.

3 ethische aspecten

Als Pablo afschaalt behoort de baan die hij graag zou willen vervullen niet tot de mogelijkheden. Zijn kansen op de arbeidsmarkt worden veel kleiner, en een baan die past bij zijn capaciteiten zal hij niet snel meer vinden. Wanneer Pablo moet gaan werken op een te laag niveau kan dit betekenen dat hij weinig arbeidsvreugde zal ervaren en misschien snel uitvalt of werkloos raakt.

4 randvoorwaarden

Afschalen in de B1-route is mogelijk na 600 uur taallessen waarbij voldoende inspanningen zijn geleverd, hiervoor kan het PIP gewijzigd worden. Hierdoor zal Pablo zeker op tijd slagen voor zijn inburgering, maar heeft hij wel officieel een lager taalniveau. De optie tot afschalen is echter alleen bedoeld als blijkt dat een inburgeraar niveau B1 niet kan halen binnen de inburgeringstermijn. Voor Pablo lijkt B1 een haalbaar taalniveau, maar hij wordt op dit moment belemmerd door andere randzaken, zoals een geschikte studieplek. Het lijkt daarom logisch om eerst de oplossing te zoeken in het vinden van een geschikte studieplek. Zo kan Pablo zijn B1-niveau halen en maakt hij kans op zijn droombaan als beveiligers.

Oplossing

Pablo niet laten afschalen en wijzen op betere studiefaciliteiten, zoals een bibliotheek of taalschool. Of door hem te helpen het gesprek aan te gaan met zijn vrouw over de studieplek thuis. Het is hierbij belangrijk om Pablo de positieve langetermijneffecten van niet afschalen te laten inzien.

casus 4 motivatie (h)erkennen

analfabeet en geen opleiding

selam is gevlucht uit eritrea en komt in de gemeente Herkensbergen wonen. Zij heeft in het land van herkomst geen opleiding gevolgd en geeft nooit gezien als werkervaring en daarom niet benoemd in het eerste aan geen werkervaring te hebben. Ook is zij analfabeet. Selam is een gesprek. De consulent inburgering houdt deze werkervaring wel in alleenstaande moeder met 2 kinderen van 6 en 8 jaar. gedachte.

Tijdens de afname van de brede intake blijkt dat Selam erg gemotiveerd is om haar leven in Nederland op te bouwen. Zij heeft veel meegemaakt, maar is vastbesloten er iets van te maken. Uit de leerbaarheidstoets komt dat Selam een groot leervermogen heeft en dus een hoger taalniveau kan behalen dan verwacht werd van een analfabeet.

De consulent inburgering twijfelt over de beste inburgeringsroute voor Selam. Omdat zij analfabeet is wordt in eerste instantie gedacht aan de zelfredzaamheidsroute (Z-route), maar gezien haar geschatte leervermogen en motivatie kan ook gedacht worden aan de B1-route.

casus 4 motivatie (h)erkennen

oplossing omgekeerde toets

1 het effect

Selam wil graag een zelfstandig leven opbouwen in Nederland en rust voor haar kinderen. Zij is gemotiveerd om hier moeite voor te doen. De

In verdere gesprekken blijkt dat Selam altijd heeft geholpen in de winkel van haar ouders, die inmiddels helaas zijn overleden. Dit heeft zij zelf

consulent inburgering wil dat zij een succesvol inburgeringstraject doorloopt en een zo hoog mogelijk niveau behaalt.

2 grondwaarden van de wet

De Wet inburgering beoogt dat Selam de taal op een zo hoog mogelijk niveau leert en goed wordt voorbereid op meedoen in de Nederlandse samenleving, bij voorkeur door het vinden van betaald werk. Een hoger taalniveau biedt meer kansen op het vinden van werk. Het is dus belangrijk in te zetten op het voltooien van de B1-route als blijkt dat Selam dit aankan en daarvoor gemotiveerd is.

Oplossing

Selam begint met het inburgeringstraject in de B1-route. Haar traject start met een alfabetiseringstraject, waarna zij kan doorstromen naar regulier taalonderwijs terwijl haar kinderen op school zitten.

3 ethische aspecten

Als Selam de Z-route zal volgen heeft zij een directere kans van slagen en zal zij eventueel sneller haar inburgeringstraject afronden. Maar het slagen voor de B1-route geeft meer toekomstmogelijkheden op de arbeidsmarkt en vergroot Selams zelfredzaamheid. Gezien haar werkervaring in een winkel zal zij met een hoger taalniveau sneller in de detailhandel in Nederland worden aangenomen.

4 randvoorwaarden

Het is mogelijk om de B1-route te starten en op een later moment af te schalen naar niveau A2, als blijkt dat het taalniveau toch te hoog is voor Selam. Dit kan als zij aanzienlijke inspanningen heeft getoond tijdens minimaal 600 uur taallessen, wat gezien de motivatie en inzet van Selam geen probleem lijkt. Verder geldt dat deelname aan een alfabetiseringstraject een voorwaarde is om de inburgeringstermijn (eventueel) te verlengen, mocht dit traject een obstakel opleveren in het op tijd behalen van de B1-route. Het is belangrijk om in het begin regelmatig voortgangsgesprekken vast te leggen in het PIP om goed te monitoren of dit traject werkt en of er eventueel moet worden afgeschaald

naar niveau A2. Mocht Selam in tijdnood komen dan kan er voor de duur van het alfabetiseringstraject verlenging worden aangevraagd (mits dit traject minimaal 3 maanden heeft geduurd). Om haar werkervaring in winkels uit te breiden kan Selam voor de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) stage lopen in een winkel.

aan de slag als monteur of ingenieur?

hamza is 34 jaar en gevlucht vanuit Irak naar Nederland. Hamza heeft in Irak een technische opleiding gedaan, die qua niveau te vergelijken is met de hts. Hij geeft tijdens de brede intake aan dat hij graag op zijn niveau en in zijn vakgebied zou willen werken als werktuigbouwkundig ingenieur. Hieraan is een tekort, maar de

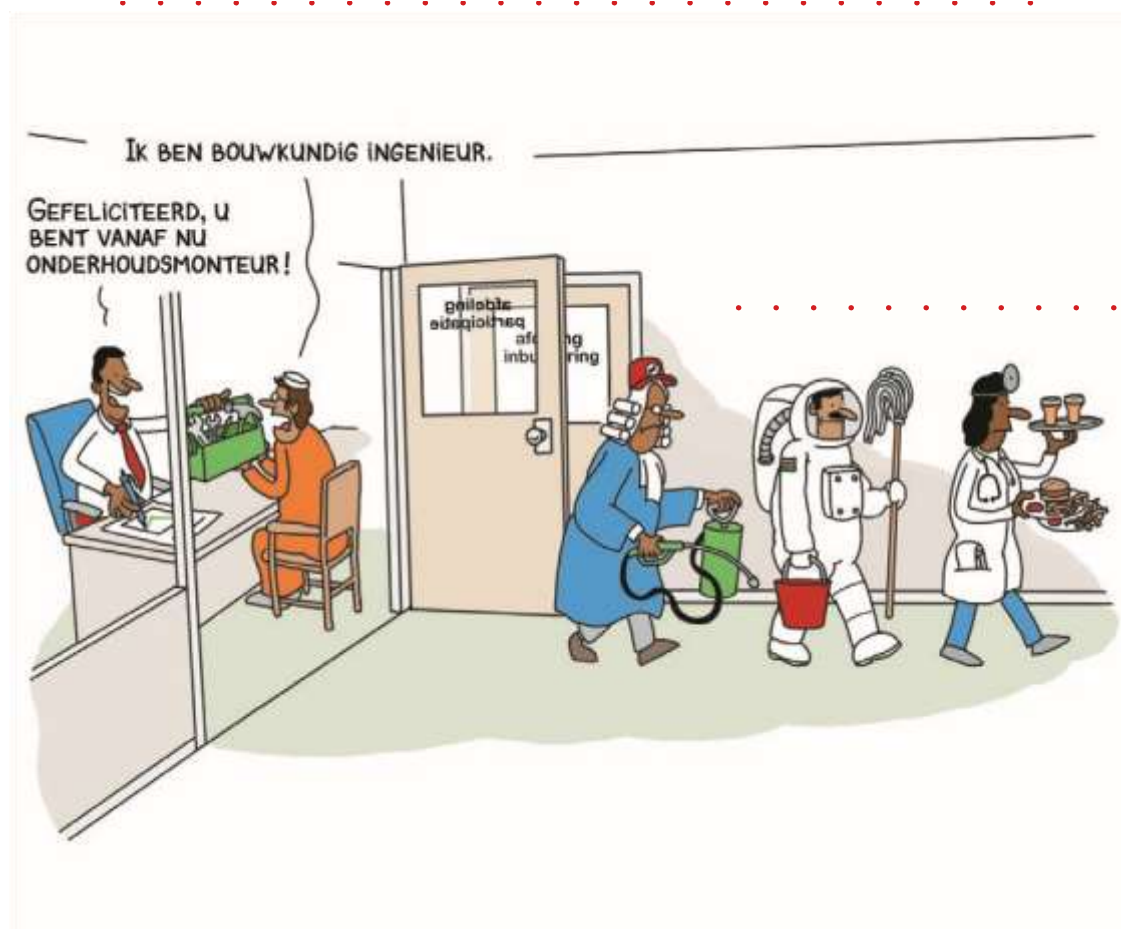

diploma-erkenning van Hamza is niet op orde. Zijn diploma wordt niet op het niveau gewaardeerd van dat van een werktuigbouwkundig ingenieur in Nederland.

Hamza zou via de onderwijsroute een taalschakeltraject kunnen doen, om vervolgens door te stromen naar een opleiding in zijn vakgebied en op zijn niveau.

De consulent inburgering wil dit graag, maar de consulent werk en inkomen heeft Hamza verteld dat hij kan deelnemen aan een re-integratie traject waardoor hij direct aan het werk kan als onderhoudsmonteur.

Hamza zou aanvullende scholing moeten volgen om de juiste papieren te halen om aan het werk te gaan in zijn vakgebied. Er zijn echter ook vacatures voor onderhoudsmonteur waar je geen ingenieur voor hoeft te zijn en waar geen aanvullende papieren voor nodig zijn. Hamza is gekwalificeerd voor deze vacatures en zou hierin zo aan de slag kunnen. Het gaat dan wel om werk beneden zijn niveau.

casus 5 participeren of inburgeren?

oplossing omgekeerde toets

1 het effect

Hamza wil zo snel mogelijk zijn leven weer opbouwen. De consulent inburgering denkt dat een opleiding die aansluit bij zijn opleidingsniveau de beste kansen geeft. De consulent werk en inkomen wil het beroep op de uitkering zo veel mogelijk beperken maar ook een duurzame uitstroom uit de uitkering realiseren.

2 grondwaarden van de wet

Door een opleiding te volgen die waarschijnlijk leidt tot een baan en een goede inburgering en die ook nog aansluit bij de wensen van de inburgeraar (maatwerk), wordt voldaan aan de grondwaarden van de Wet inburgering. Immers: deze wet beoogt dat inburgeraars meedoen aan de Nederlandse samenleving en worden voorbereid op deelname aan de Nederlandse arbeidsmarkt. Duurzame uitstroom uit de uitkering is ook een grondwaarde van de Participatiewet, net als de grondwaarde het bevorderen van zelfredzaamheid.

Oplossing

Hamza start met de onderwijsroute en rondt hiermee versneld zijn inburgering af. Vervolgens stroomt hij door naar een verkorte hbo-opleiding tot bouwkundig ingenieur.

3 ethische aspecten

Hamza heeft de wil en de capaciteiten om een opleiding op hbo-niveau te voltooien. Dat heeft hij in zijn land van herkomst al laten zien. De opleiding kost de gemeente wel geld, want Hamza komt niet in aanmerking voor studiefinanciering. Dat zou betekenen dat hij langer dan strikt noodzakelijk een beroep moet doen op een uitkering. Daarentegen is de kans op een duurzame uitstroom groter wanneer geïnvesteerd wordt in een opleiding en aansluiting gezocht wordt bij het niveau van Hamza en zijn wensen. Wanneer Hamza langdurig onder zijn niveau zou moeten werken is de kans op uitval groter. De opleiding die Hamza wil volgen biedt goede vooruitzichten op het vinden van werk.

4 randvoorwaarden

Omdat Hamza ouder is dan 27 jaar komt hij niet in aanmerking voor studiefinanciering. De vraag is of Hamza met behoud van uitkering een (aanvullende) opleiding kan volgen, zodat hij aan de slag kan als werktuigbouwkundig ingenieur. De Participatiewet kent voor belanghebbenden van 27 jaar of ouder geen algemene uitsluitingsgrond voor scholing of opleiding. Voor belanghebbenden van 27 jaar of ouder geldt dat de gemeente bepaalt of in het individuele geval een opleiding gevolgd mag worden, en of deze re-integratie al dan niet belemmert. Een studie volgen met behoud van uitkering is dus in deze situatie niet uitgesloten. Als er sprake is van een reële kans op werk en duurzame uitstroom past deze

oplossing dus zowel binnen de wettelijke kaders van de Wet inburgering als binnen de kaders van de Participatiewet.

Stimulansz

Om rekening mee te houden

Hoe zorgen we ervoor dat wet- en regelgeving dienend is aan het belang van inburgeraars? Daarover gaat dit casusboekje. Maar voor een succesvol inburgeringstraject is meer nodig dan het op intelligente wijze toepassen van de wet. Immers, een Afghaanse vrouw die vlucht voor het geweld van de Taliban, heeft wellicht hele andere dingen nodig om mee te doen in de Nederlandse samenleving dan een Eritrese man die moest vluchten vanwege zijn seksuele geaardheid. En deze Eritrese man vlucht weer om heel andere redenen dan een landgenoot die tot een religieuze minderheid behoort. Ook een Syriër die analfabeet is kent andere uitdagingen dan een Irakese ingenieur. Wil een inburgeringstraject succesvol zijn, dan zult u in uw beleid en de implementatie ervan rekening moeten houden met het complete plaatje. Een inburgeringstraject vraagt om een integrale aanpak. De inburgeraar dient zich op verschillende vlakken te ontwikkelen: kennis, kunde en gedrag.

1 kennis

Allereerst gaat het om de praktische informatie en kennis die een inburgeraar nodig heeft om mee te doen in de Nederlandse samenleving. We hebben het dan over kennis van de Nederlandse taal en maatschappij. De Wet inburgering 2021 geeft hier richtlijnen voor. Welk taalniveau moet iemand beheersen en welke kennis van de Nederlandse maatschappij heeft hij of zij nodig? Maar het gaat ook over al aanwezige kennis en hoe inburgeraars die kunnen benutten en inzetten.

Stimulansz

2 kunde

Ten tweede is kennis van taal en maatschappij alleen niet voldoende om mee te kunnen doen. Er zijn ook vaardigheden nodig om die kennis te gebruiken in het dagelijks leven. Sociale vaardigheden zorgen dat inburgeraars zelfredzaam zijn of worden.

Welke werknemersvaardigheden zijn belangrijk op de Nederlandse arbeidsmarkt? Welke digitale vaardigheden zijn nodig en in hoeverre heeft een inburgeraar deze al? Bij deze tweede invalshoek wordt de theorie gekoppeld aan de praktijk van leven en werken in de samenleving.

3 gedrag

De derde invalshoek heeft te maken met het gedrag van de inburgeraar. Dat uit zich onder andere in diens houding en intentie ten opzichte van meedoen in de maatschappij. Het nemen van (maatschappelijke) verantwoordelijkheid, vastberadenheid of doorzettingsvermogen en ondernemendheid zijn voorbeelden van gedragskenmerken die het succesvol integreren in de Nederlandse samenleving in belangrijke mate kunnen beïnvloeden.

Wilt u inburgeraars helpen zich op deze 3 vlakken te ontplooiën?

Stimulansz helpt u daar graag bij.

In onze [kennisbank module inburgering](#) vindt u alle informatie over de eisen voor het inburgeringstraject binnen uw gemeente. Onze adviseurs ondersteunen u bij de implementatie van het inburgeringstraject. Daarnaast geven we ook kennis- en vaardigheidstrainingen en zijn we specialist in trainingen cultuursensitieve benadering van inburgeraars.

Kijk voor meer informatie en recente trainingen op [stimulansz.nl](https://www.stimulansz.nl)

18 Colofon

tekst

Stimulansz: Ady Bijlsma, Marion Bijveld, Cassandra Bosters,
Petra Gerritsen, Evelien Meester, Bibian Ogier, Gerrit van Romunde en
Hanneke Willemsen

illustraties Cartoon

Blanche

ontwerp

Weijsters & Kooij vormgevers, Grave

uitgave Stimulansz

Postbus 2758

3500 GT Utrecht T

(030) 298 28 00

www.stimulansz.nl

info@stimulansz.nl

© 2021 Stimulansz

Over Stimulansz

Stimulansz is kennis- en adviespartner van gemeenten en levert praktische oplossingen die écht werken. We vertalen de theorie van wet en regelgeving naar de werkvloer, waarbij we laten zien dat er meer mogelijk is in de regelgeving dan vaak wordt gedacht. We adviseren en trainen beleidsmedewerkers, klantmanagers en andere professionals en doen dat met veel enthousiasme en betrokkenheid en vanuit een grote kennis van de praktijk. We helpen mee aan het verbeteren van de bedrijfsvoering via sturingsinformatie. Zo zit Stimulansz in het hart van alle werkprocessen met als doel de dienstverlening van gemeenten in het sociaal domein beter en daarmee het leven van mensen die afhankelijk zijn van die dienstverlening een stuk makkelijker te maken.

Onze klanten zeggen over ons:

**‘Stimulansz is vertrouwd, gedegen,
accuraat en levert werk af met een
hoog kwaliteitsniveau’**

